

Årsplan

2025/2026

RUGEKASSEN FAMILIEBARNEHAGE

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Bærumsbarnehagene	3
Presentasjon av familiebarnehagen	4
Barnehagens verdigrunnlag	4
Fagområdene	5
Barnehagens pedagogiske innhold	6
Progresjon og tilrettelegging	12
Familiebarnehagen som kulturarena	12
Overgang i barnas tilværelse	12
Samarbeid med barnas hjem	13
Dokumentasjon og vurdering	13
Plan for kompetanseutvikling.....	13
Tverrfaglig samarbeid	14

Innledning

Denne årsplanen gjelder for Rugekassen familiebarnehage. Årsplanen bygger på en mal gitt fra barnehagekontoret i Bærum Kommune, hvor innhold og oppsett er bestemt sentralt i kommunen ut ifra et ønske om en likeverdig og enhetlig kvalitetsutvikling i Bærumsbarnehagene. Årsplanen legges frem på barnehagens foreldremøte, og vurderes /evalueres av foreldre og personalet ved barnehageårets slutt.

Årsplanen er et arbeidsredskap for oss som arbeider i barnehagene, og den skal gi foreldrene informasjon om hvilke tanker og ideer som ligger til grunn for det arbeidet som utføres i barnehagene. Den er i tillegg et tilsynsdokument for kommunen og eventuelle andre instanser. I årsplanen inneholder det informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, læring og dannelse for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagen arbeider ut fra barnehageloven (p 1) og rammeplanen.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og dannelse som grunnlag for en allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Bærumsbarnehagene

[Barnehagemelding 2015- HYPERLINK "https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/barnehagemelding-2015---2025.pdf"](https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/barnehagemelding-2015---2025.pdf)
[HYPERLINK "https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/barnehagemelding-2015---2025.pdf"](https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/barnehagemelding-2015---2025.pdf)
[HYPERLINK "https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/barnehagemelding-2015---2025.pdf"](https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/barnehagemelding-2015---2025.pdf) 2025 skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehage tilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

Tidlig innsats, mestringsspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal sees på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregår hovedsakelig innenfor områdene:

- Lekens betydning for barns utvikling
- Arbeid mot mobbing
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tillegg vil andre områder, som barn fra språklige minoriteter, foreldresamarbeid, barn med særlige behov, kosthold og fysisk aktivitet ha fokus. Overgangen mellom barnehage og skole er også et område det skal arbeides med.

Presentasjon av familiebarnehagen

Rugekassen familiebarnehage er en privat drevet heldagsbarnehage som åpnet i 2007. Barnehagen ligger på Haslum i underetasjen av et bolighus, med eget uteområde. I nærmiljøet til barnehagen finner vi butikk, boligstrøk, naturområder og lekeparker. Det er kort avstand til t-bane som gir oss mulighet til å dra på biblioteket.

Barnehagens drift og loka er godkjent av Bærum kommune, og har inntil 10 godkjente plasser i alderen 0-3 år.

En familiebarnehage er en barnehage der tilbudet foregår i et privat hjem eller andre egnede lokaler med en liten barnegruppe. Barnehagen drives av godkjent barnehageeier, og pedagogiske medarbeidere (assistenter) som har ansvar for den daglige driften. I en familiebarnehage er kravene for pedagogisk tetthet gitt antall timer i uken per barn. En pedagogisk leder har faglige ansvar for den pedagogiske tilnærmingen og kommer innom jevnlig for å veilede og følge opp personalet og barna. Familiebarnehager følger de samme lover, rammeplaner og kvalitetskrav som ordinære barnehager.

Fordeler med en familiebarnehage:

- Små grupper og tett oppfølging
- Hjemlig miljø
- Tett samarbeid med foreldre
- Fleksibilitet

Familiebarnehage er et godt tilbud for de små barna og et godt alternativ for de som ønsker et lite trygt og oversiktlig miljø, samtidig som tilbudet er like pedagogisk forankret.

Barnehagens verdigrunnlag

Vår barnehage bygger på verdiene på barnehage loven og rammeplan for barnehager (2017). Vi legger vekt på å skape et inkluderende og trygt fellesskap der alle barn opplever omsorg, lek, læring og danning.

Vi ønsker å møte hvert barn med respekt og anerkjennelse, og ser på barna som kompetente og nysgjerrig medskapende til sin egen barndom. Barna skal få rom til å undre seg og utvikle troen på egne evner. Vi ønsker trygghet og opplevelse av god tilknytning til voksne som legger grunnlag for utforskning.

Verdigrunnlaget vårt bygger på sentrale verdier som:

- **Demokrati og medvirkning** – barna skal medvirke til egenhverdag og erfare at de blir hørt.
- **Likestilling og respekt for mangfold** – vi verdsetter ulikheter i bakgrunn, kultur og uttrykk som resurser for fellesskapet.

- **Bærekraft og naturglede** – vi legger vekt på å utvikle en bevissthet om natur og miljø, og å skape en varig glede om å være ute.
- **Omsorg og fellesskap** – vi skaper et miljø preget av trygghet, vennskap og omsorg for hverandre.

Gjennom rolige rammer og forutsigbare rutiner ønsker vi å gi barna en god start på livet i fellesskap med andre. At barna skal oppleve å bli hørt, sett og verdsatt utfra sine egne behov. Samtidig at barna skal oppleve å være en del av et fellesskap, trygghet, nysgjerrighet og livslang læring.

Fagområdene

Med utgangspunkt i rammeplanen for barnehager jobber vi utfra fagområdene vist nedenfor. Fagområdene integreres naturlig i hverdagen gjennom lek, utforskning og samtaler. I arbeid med de yngste barna vektlegger vi omsorg, trygghet og gode relasjoner som fundament for all læring. Dette danner en god grunnmur for de små barnas utvikling i barnehagen. Gjennom lek, nære voksne og daglige rutiner tilrettelegger vi for opplevelser og impulser som skaper nysgjerrighet, undring og mestring.

1.Kommunikasjon, språk og tekst

Vi legger vekt på gode språkmiljøer gjennom sang, rim og regler, høytlesning og daglig samtaler. De yngste barna får støtte til å sette ord på følelser, behov og opplevelser. Vi bruker bilder, gjenstander, sansene og kroppsståk for å støtte språkutviklingen.

2.Kropp, bevegelse mat og helse

De minste barna får variert muligheter til grov- og finmotorisk aktiviteter både inne og ute. Vi legger vekt på lek som gir rom for å gå/løpe, krabbe, klatre, balansere og hoppe. Måltidene er en viktig pedagogisk arena, som stimulerer til utvikling av sosiale ferdigheter, fremme et sunt forhold til mat og utforske forskjellige smaker.

3.Kunst, kultur og kreativitet

Gjennom sang, musikk, dans, formgivningsaktiviteter og sanselig opplevelser får barna mulighet til å uttrykke seg kreativt. Vi tar i bruk materiale som tilrettelegger for at barna kan uttrykke seg og danne erfaring. De kreative prosessene er viktigere en resultatet, det å bli kjent med ulike materialer og undre seg er viktige punkter i dette fagområdet.

4.Natur, miljø og teknologi

Gjennom å bruke årstidene får vi utforsket og undret oss over naturen åre rundt. Ved å se, lukte, lytte og kjenne på ulike materialer blir barna kjent med naturen. Kombinert med formgivningsaktiviteter og samtaler gir dette barna en førstehåndserfaring til å kunne undre seg over og utforske naturens mange sider. Vi legger grunnlag for miljøbevissthet ved at barna blir kjent med naturen og får en glede ved å ta vare på den.

5. Etikk, religion og filosofi

I hverdagen møter barna samtaler om vennskap, omsorg, rettferdighet og andre store og små temaer. Hos små barn handler mye om å utforske sin plass i fellesskapet. Gjennom erfaringer sammen får de utgangspunkt til å kjenne på vennskap, omsorg og rettferdighet. Vi formidler fortellinger og tradisjoner fra ulike kulturer på en inkluderende måte, for de minste handler det mye om opplevelsen av hva de ser/hører/føler. Ved å gi rom for disse undringene kan dette gi et grunnlag for gode samtaler og etter hvert åpne spørsmål.

6. Nærmiljø og samfunn

Gjennom turer i nærmiljøet blir barna kjent med steder som befinner seg i nærområdet. Vi besøker lekeplasser, biblioteket eller butikken og legger til rette for fellesskapsfølelsen. Ved å tilrettelegge for erfaringer preget av deltakelse og undring vil dette legge et grunnlag for en demokratisk erfaring. Sammen sørger personalet for at alle barn får lik mulighet og erfare at man er en del av fellesskapet og demokratiet.

7. Antall, rom og form

Vi legger til rette for tidlig matematiske ferdigheter hos de minste gjennom erfaringer og hverdagsaktiviteter. Det innebærer tellesanger, bøker, bemerke tall gjennom det vi ser, byggeklosser, orientere seg i forskjellige terreng og bruke sansene til å kjenne på ulike form, størrelse og mengde. Dette er med på å gi erfaringer og legge et godt grunnlag for videre matematisk forståelse.

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i [Lov om barnehager](#) og i [Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver](#).

Lekens betydning for barns utvikling

Vi ønsker at alle barn skal oppleve mestring i leken, og verdsette lekensegenverdi. Alle barn fortjener følelsen av glede, vennskap og tilhørighet. Gjennom leken i barnehagen skal barna få mulighet til dette.

Barna lærer, bearbeider og erfarer verden gjennom lek. Leken har en fremtredende plass for barndommen, og barnehagen er en arena for å kunne tilnærme seg lekekompetanse og utfolde seg i leken. Leken er en arena som fremmer felleskap, vennskap, sosial og språklig samhandling m.m. I leken dannes det en fin mulighet for å lære seg å kjenne etter grensesetting, konflikthåndtering og tilpassing til fellesskapet.

Som voksne er det viktig at vi står i det sammen med barna og veilede dem i uheldige samspillsmønstre.

Leken har en egenverdi som skal anerkjennes og gjennom gode leke glade voksne viser vi veien for barna og støtter dem under deres utvikling. I barnehagen vektlegger vi et lekemiljø som engasjerer barna til utforsking av materialer. Rommet blir organisert og tilrettelagt ut ifra barna behov. Uteleken er vell så viktig, og naturen har mye å by på av udefinert lekemateriale som barna selv kan bruke fantasien til å leke med. Vi som voksne sørger for at alle barn får felles erfaringer og undringer som de kan ta med videre inn i leken.

Mål:

- Være bevisst og våken på lekens egenverdi
- Sikre at alle barn har mulighet til å leke, veilede og støtte barns utforsking i lek
- Skape et spennende og variert lekemiljø tilpasset barnas utvikling og interesser

Dette ønsker vi å oppnå gjennom:

- Tilrettelegge dagsrytmen slik at barns lek alltid er i fokus
- Være pålogget voksen som engasjerer og inspirerer til lek, samtidig sørger for å observere barns lek.
- Veilede barna i leken slik at vi lærer bort lekekoder
- Unngå å bryte opp god lek, og sikre at barn kommer inn i leken.

Arbeid for et psykososialt barnehagemiljø

Sosial kompetanse, trivsel, vennskap og forebyggende arbeid mot mobbing.

Et psykososialt barnehagemiljø er preget av trygghet og trivsel. Det er viktig å arbeide mot et psykososialt barnehagemiljø for å forebygge mobbing og sikre kvalitet. Ved å jobbe med sosial kompetanse jobber vi med trivsel og fellesskap. For å sikre at barna er trygge og trives i barnehagen er det viktig at vi jobber med sosial kompetanse og samhandling i alle situasjoner i hverdagen. Med sosial kompetanse mener vi evne til å gå inn i lek og sosial samhandling med andre på en positiv måte. Gjennom vennskap og deltagelse i barnehagens aktiviteter gis barna unike muligheter til å praktisere og utvikle sosiale ferdigheter. Det å få venner, bli sett og hørt, samt delta i lek er grunnlaget for barns trivsel og utvikling i barnehagen.

Ved å ta i bruk observasjon og relasjonsbygging vil vi kunne få innsikt i barnas sosiale sammenhenger. Hvilken rolle tar/får barna? Kommer alle barna inn i lek? Hvordan uttrykker barnet trivsel og trygghet? Er få av mange spørsmål vi stiller oss for å få en god oversikt over det psykososiale barnehagemiljøet. Voksne i barnehagen er viktige

rollemodeller for barna, og våre holdninger smitter lett over på dem. Hvilke ord vi bruker til barna, vår stemmebruk og hvordan vi roper på et barn har mer å si enn mange er klar over. Det samme gjelder for foreldrene. Hvordan de omtaler andre barn, og om de er inkluderende overfor andre, har stor betydning. Den beste måten å lære empati på er å bli møtt med empati fra andre.

Barnehagen og foreldre har ansvaret for å bygge et godt psykososialt barnehagemiljø preget av trivsel og trygghet, der det er rom for den enkelte og fellesskapet.

Bærumsbarnehagene har utarbeidet en handlingsplan mot mobbing.

Mål:

- Alle barna skal oppleve hverdagen som trygg og et godt sted å være.
- Veilede barna i lek og konflikthåndtering, slik at barna blir gode på å løse konflikter.
- Være bevisst på barnas trivsel, og forebygge mobbing/utrygghet til barnehagen.
- Samarbeide og bevisstgjøre foreldre på deres bidrag og rolle til å forebygge mobbing og skape trivsel.
- Alle barna skal oppleves å bli sett, hørt og verdsatt.
- Alle barna skal få hjelp og veiledning til å finne en balanse mellom selvkontroll og selvhevdelse.

Vi voksen vil:

- Ha fokus på leken og dens betydning
- Fokus på trivsel, trygghet og vennskap
- Voksenrollen i konflikthåndtering
- Reflektere over hvordan vi arbeider med fellesskap og samspill
- Være gode rollemodeller, vår atmosfære smitter over til barna
- Tilstedeværende voksne som støtter barn i lek
- Støtte barn som faller utenfor leken, og hjelpe stille barn til å uttrykke seg

Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

Vi vil at alle barn skal oppleve undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.

Realfag er et satsningsområde i Bærum kommune. Forskning viser at realfag i barnehagen stimulerer barns kognitive utvikling. Det er viktig at barnehagen blir et sted hvor barna får gode erfaringer og opplevelser med matematikk og naturfag. Barn liker å sortere, bygge og lage mønstre. De måler, veier og sammenligner. Barn elsker å telle og vi gjør det ofte! Telling er en av de beste måter å få barn til å utvikle tallforståelse.

«Natur, teknikk og miljø» inngår også i begrepet realfag. Fagområdet skal sørge for at barn blir kjent med- og får forståelse for planter, dyr, landskap, årstider og vær. Vi vil at barn skal få en viss forståelse av begrepet bærekraftig utvikling.

Mål:

- Stimulere barns nysgjerrighet og matematikkglede, utvikle tallforståelse samt erfare og oppdage tallmessige mønstre og sammenhenger
- Gi barna positive erfaringer med naturen, stimulere nysgjerrighet til teknikk og lære seg å ta vare på miljøet rundt oss.

Dette vil vi oppnå gjennom:

- Være aktive voksne som bruker matematiske begreper i hverdagen, både inne og ute.
- Bruke sanger, rim, regler, spill og aktiviteter som stimulerer utviklingen av matematiske kompetanse, tilpasset barnas alder.
- Bevisst bruke tall og telling i barnehagens hverdagssituasjoner.
- Leke med – og samtale om ulike former og mønstre i hverdagsliv og natur.
- Kildesortering; der barna lærer å ta vare på omgivelsene våre.
- Lek med, og samtale om ulike former og mønstre i hverdagsliv og natur.

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Vi ønsker å ha et fellesskap hvor åpenhet, omsorg, trygghet, tillit, glede og humor preger hverdagen. Dette er viktige forutsetninger for videre positiv utvikling og læring.

Barnehagen arbeider bevisst med å utvikle barnas sosiale kompetanse gjennom aktiv voksen tilstedeværelse- og deltakelse i leken. Vår rolle som voksne, og hvordan vi møter barna, er særdeles viktig. Her er foreldrene en viktig samspillpartner. De kan gi oss gi oss et innblikk i barnets unike natur og egenverd, og vi kan utveksle erfaringer.

Mål:

- At alle skal trives i barnehagen.
- Store og små er gode forbilder for hverandre.
- Reagere og støtte når andre er lei seg, har vondt eller trenger hjelp.
- Å ta alle på alvor, alle har krav om å bli sett og hørt.
- Kunne leke og utforske sammen.
- Oppnå gruppetilhørighet og glede i fellesskap og samvær.

Vi voksne vil:

- Ta barna på alvor, vise omsorg for hver enkelt og lytte til det barnet har å si.
- Være bevisst på våre roller som gode forbilder.
- Alle skal føre seg verdsatt og hørt.
- Tilrettelegge for motorisk utfoldelse ute og inne.
- Gi barna mulighet til å oppleve, utforske og stimulere interesser og nysgjerrighet.

Barnas medvirkning

Vi ønsker at alle barn skal ha innflytelse på egen hverdag, der de får medvirke og ta del i hverdagen.

Barn har krav på å bli hørt og ha innflytelse på egen barnehage-hverdag. De skal kunne delta aktivt i planlegging. Barns medvirkning handler om å påvirke hverdagen gjennom å kommunisere ønsker. Medvirkning handler ikke om å bestemme, men om å gi rom for uttrykk og følelser som vektlegges. Samtidig som man erfarer at de skal oppleve at deres tanker og meninger blir tatt på alvor, at de ikke alltid skal få viljen sin, men de skal prege sin egen hverdag i barnehagen.

Medvirkningen vil variere etter alder og funksjonsnivå. Barn har mange måter å formidle sine synspunkter på. Verbalspråket kan ofte være den vanskeligste. Små barn kommuniserer gjennom kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Når vi voksne er aktivt til stede og deltar i lek og aktivitet, vil vi lettere kunne fange opp disse uttrykkene, tolke dem og bekrefte barnas ønsker og behov.

Mål:

- At alle barn skal bli hørt og tatt hensyn til i barnehagen
- At barnets kroppsspråk skal leses og tolkes som barnets ønsker og behov, - særlig når det har dårlig utviklet språk.
- At barna i gruppen må lære seg å høre og tolke hverandres ønsker og behov, og ta hensyn til hverandre.

Dette vil vi tilrettelegge ved:

- At vi voksne alltid vil ha et åpent blikk for barnas individuelle ulikheter og behov i gruppen.
- At vi er anerkjennende og tydelige voksne
- At vi gjennom samtaler med foreldre også blir kjent med barnas særegenheter og derfor lettere kan tolke barnas uttrykksmåter.
- At vi i gruppen legger vekt på at alle får bli med og blir tatt hensyn til ut ifra deres individuelle væremåte.

Gjennom hele året vil vi være i en prosess hvor det enkelte barns ønsker og gruppens behov som helhet vil bli vektlagt og vurdert.

SPRÅKSTIMULERING

Språk er et viktig satsningsområde i Bærum kommune.

Vi ønsker å skape et stimulerende miljø der også språket får utvikle seg.

Språk har en sosial funksjon og er et redskap for tenkning. Barn har en medfødt evne til å lære språk, men de er avhengig av andre for å lære det. Personalet må jobbe for å forstå mangfoldet i barnets språkuttrykk og bidra til positiv språkstimulering.

Mål:

- At barna blir hørt, sett og anerkjent
- At barna får bedre språkforståelse og ordforråd
- At barna viser interesse for bøker
- At barna får kjennskap til fortellinger, sanger, rim og regler

Dette vil vi oppnå gjennom:

- Voksne snakker, repeterer og understreke ordene med kroppsspråk
- Å sette ord på handlinger som blir gjort.
- Å lytte/bruke sanger, rytmer, rim og regler for å bedre ordforrådet

Likestilling og likeverd

Likeverd handler om å se individet ut fra en grunnforståelse om at alle mennesker er like mye verdt. Til tross for forskjellige forutsetninger, det vil si uavhengig av hvor de er født, hvilken alder, funksjonsevne og kjønn skal de møtes likeverdig. For å behandle alle likeverdig handler ikke om at alle er like, mennesker er forskjellige og derfor vil det noen ganger være forskjellsbehandling nettopp fordi alle har forskjellige utgangspunkt. Dermed handler det om å kunne respektere forskjellige behov og menneskene som er rundt oss.

Likestilling handler om å arbeide mot at alle opplever at uansett kjønn og etnisitet skal det være like forutsetninger og muligheter. Det handler om å normalisere og akseptere at det finnes ulikheter, men at alle skal få oppleve at de kan bidra på lik måte uansett forutsetninger.

For oss som barnehage er vi pålagt i å jobbe med å utjevne sosiale ulikheter og fremme likestilling samt likeverd. På bakgrunn av dette er vi som barnehage opptatt av å se alle **barna som enkeltindivider uansett bakgrunn og forutsetning**. Vi oppmuntret alle til å delta i fellesskapet og barnehagens mange aktiviteter. Alle får samme mulighet, og barna får **varierte utfordringer basert på mestringsnivå og erfaringer**. Det handler om å se individ sammen med fellesskap, og fellesskapet med utgangspunkt til individet.

Vi voksne er bevisste, og vi arbeider kontinuerlig med egne holdninger og verdier.

Hvordan vi opptrer i møte med barna og mot andre? Hvordan ønsker vi å bli møtt? Hva er viktige verdier for oss? Hva handler likestilling og likeverd om osv. Det er viktige spørsmål vi må stille oss selv som voksen og rollemodeller for barn. Våre verdier og

opptredener smitter over og videreføres til barna. Alle situasjoner og aktiviteter i hverdagen har fokus på likestilling og likeverd.

Progresjon og tilrettelegging

Familiebarnehagen har en liten gruppe, der hvert enkelt barns behov og utvikling kommer tydelig frem gjennom dagen. Barnets progresjon tydeliggjøres gjennom kontinuerlig observasjon. Tilrettelegging sees i sammenheng med barnets alder og gruppens sammensetning. Vi bekrefter barna når de hermer etter lyder og når de uttrykker seg verbalt/kroppslig. Gjennom å stimulere og oppmuntre til personlig utvikling, fra å dyppe hendene i maling til pinsettgrep på penselen; fra «meg og mitt» til «oss og samarbeid». Små barn er aktiv i utforskning og danner seg mye erfaring de første leveårene. Her er det viktig at vi voksne tilrettelegger og gir de erfaringer som gjør at de får mulighet til å utvikle seg.

Det er viktig å påpeke at progresjon er en prosess. Gjennom vekst og utvikling er prosessen der lærdommen og erfaringene dannes. Derfor handler det ikke om resultater og målsetninger, men prosessen vi befinner oss i.

Familiebarnehagen som kulturarena

Barnehagen har en viktig rolle som arena for utvikling og erfaring av kulturer. For at barn skal forstå samfunnet de lever i, er erfaringer og bearbeiding av inntrykk en viktig del av deres kulturelle læring. Kultur handler om hva vi har med oss, enten det er fra kjernen innad i familien eller større til samfunnet. Det handler om arv, tradisjon og fornyelse. Gjennom turer, sanger, eventyr får barna erfaringer og opplevelse. Samtidig belyses kulturer gjennom tradisjoner og merkedager. I rugekassen familiebarnehage har vi faste tradisjoner gjennom hele barnehageåret som løfter frem det flerkulturelle samfunnet vi lever i.

Overgang i barnas tilværelse

Bærum kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole.

Rugekassen har små barn 0-3 år, her er de viktigste overgangene fra hjem til familiebarnehage, og så familiebarnehage til større barnehager. Overganger er ulikt for hvert enkelt individ, som barnehage tilrettelegger vi for hvert enkelt barn i overgangssituasjoner. Samtidig som vi har egne retningslinjer og rutiner på hvordan vi gjennomfører overganger. På den måten sørger vi for at overgangen oppleves trygt for både barn og voksne.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (barnehageloven §1).

For barna er det viktig med nærkontakt og omsorg fra de voksne, voksne er rollemodeller som skal sørge for at barna blir møtt i dette behovet. Derfor er det viktig at barnehagen har et godt samarbeid med hjemmet, og foreldre er den viktigste samarbeidspartnere. Gjennom god kommunikasjon sørger vi voksne for at barna får en trygg barndom der de blir verdsatt, sett og hørt. Foreldrenes medvirkning er viktig for å sikre en god kvalitet i barnehagen. Den daglige samtalen, felles sammenkomster, foreldresamtaler og foreldremøter er viktige arenaer for å få til et godt samarbeid og åpner opp for innvirkning/evaluering av barnehagens innhold.

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for ([rammeplan](#), kap. 4).

Vurdering er en kontinuerlig prosess som bygger på observasjoner og dokumentasjon. Den må sees i forhold til årsplanens mål og prosessene vi er i. Gjennom observasjon i hverdagen og samlingspunkter får vi et helhetlig inntrykk av barnets utvikling. Vi dokumenterer dette gjennom bilder og aktiviteter, samt samtaler med foreldrene.

I barnehagen vår har alle medarbeidere innflytelse på det pedagogiske arbeidet. Sammen med pedagogisk leder/styrer sikrer vi at dokumentasjonen og vurderingen av barnehagens innhold er i henhold til styringsdokumentene. Hele personalgruppen har god kjennskap til det pedagogiske, og har direkte innvirkning på prosessen fra planlegging til vurdering.

Plan for kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse ([rammeplan](#), kap. 1.7).

Som en lærende organisasjon vil det si at vi til enhver tid sørger for å reflektere over egen praksis og tilnærmer oss ny kunnskap. Dette skjer gjennom kurs, veiledning, møter og samtaler i det daglige.

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen ([barnehagemeldingen](#), s. 24). «Tidlig innsatsteam» er et ambulerende team i Bærum, som består av barnehagen, PP-tjenesten, barnevern og helsetjenester, hvor foreldre kan få drøftet sin sak tverrfaglig.

I tillegg til Tverrfaglig utvalg, PPT og helsestasjonen, kan vi innhente kompetanse og ressurser fra språksenteret.